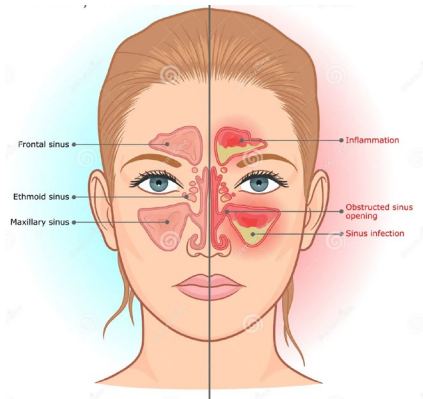

Pneumokocker

Anja Rosdahl – Överläkare infektionskliniken

Pneumokocksjukdom

Sinuit

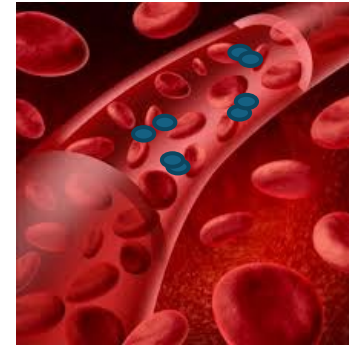

Otit

Pneumoni

Vanligaste orsaken till
bakteriell
luftvägsinfektion....
men orsakar också...

Bakteremi och sepsis

Invasiv

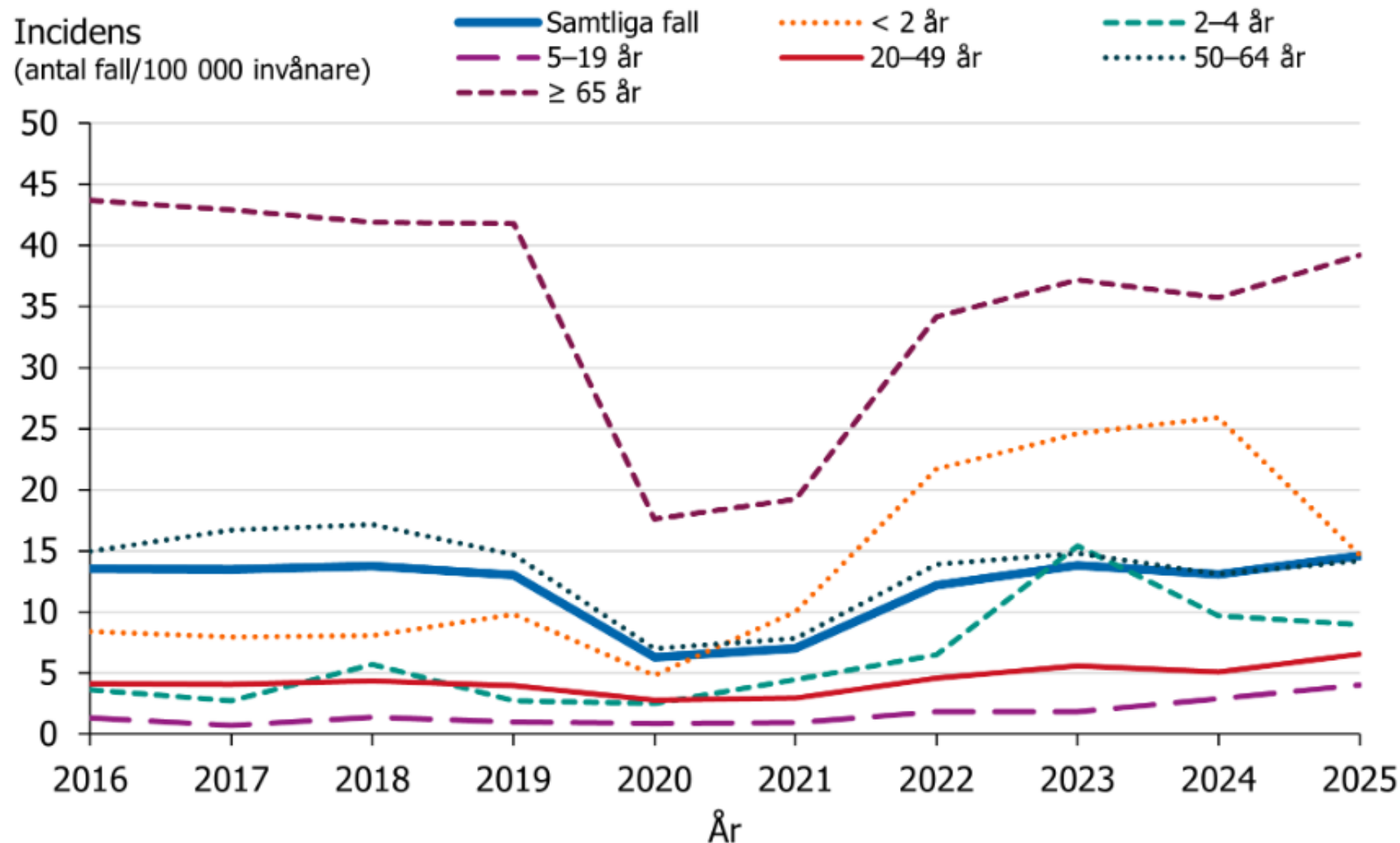

Meningit

Pneumoni- epidemiologi

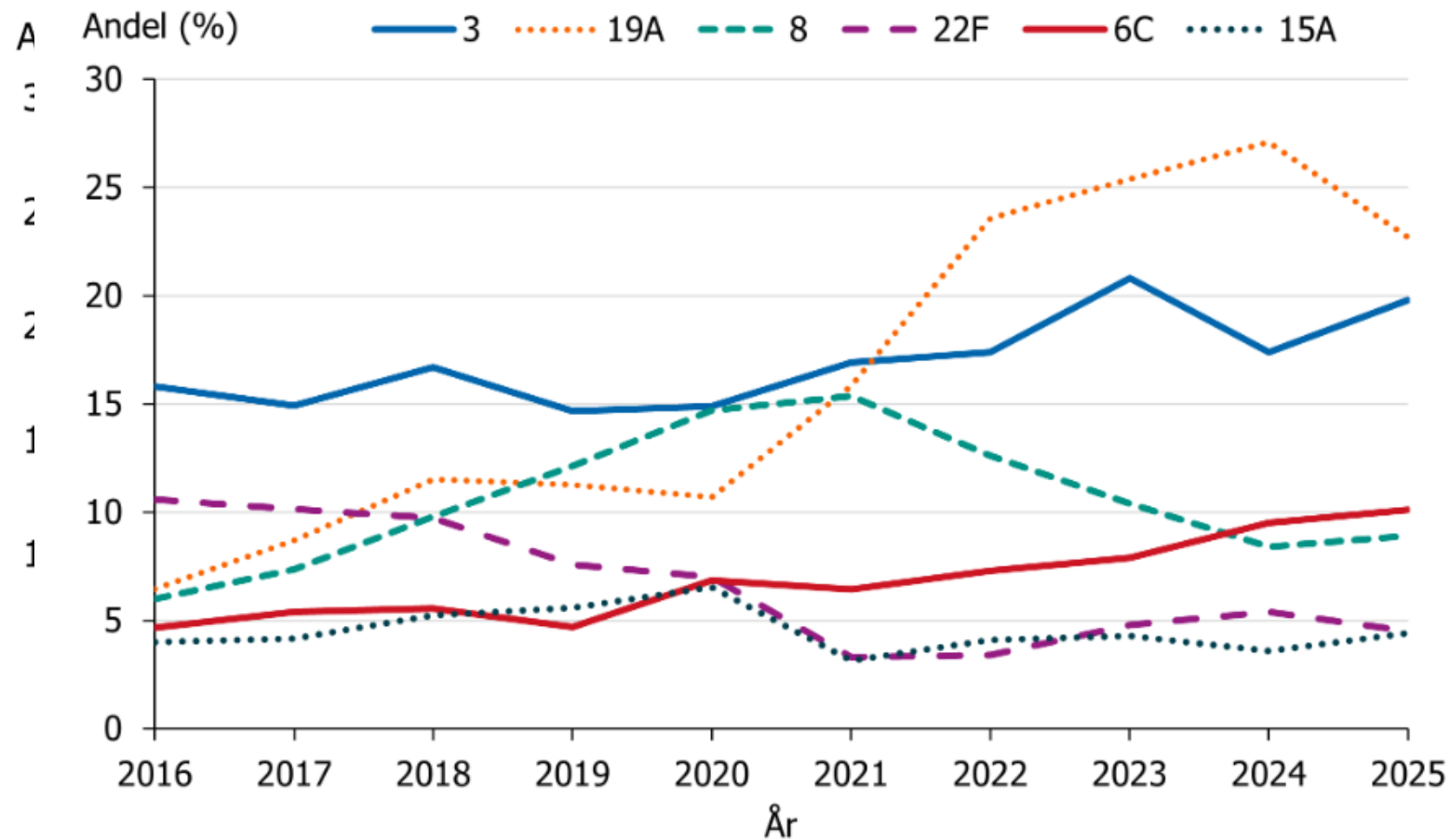
- Årliga incidensen av pneumoni hos äldre är ca 2-5%.
- 20-40% av pneumonier behöver sjukhusvård
- Ungefär hälften av alla sjukhusvårdade pneumonier orsakas av pneumokocker.
- Hos sjukhusvårdade individer > 65 år med samhällsförvärvad pneumoni är mortaliteten upp till 12% under tiden på sjukhus och 40% under efterföljande år.

Figur 1. Incidensen av invasiv pneumokockinfektion per åldersgrupp under åren 2016–2025.

Källa: Folkhälsomyndigheten

Ca 100 olika serotyper av penumokocker

Källa: Folkhälsomyndigheten

De vanligaste invasiva serotyperna av pneumokocker, källa FHM

Aktuella pneumokockvaccin

Prevenar 20[®]
Pneumococcal polysaccharide conjugate
vaccine (20-valent, adsorbed)

CAPVAXIVE[®]
21-valent konjugatvaccin
mot pneumokocker

Barnvaccinationsprogrammet

Vaxneuvance[®]
15-valent konjugerat
pneumokockpolysackaridvaccin

Upphandlat from 1 december

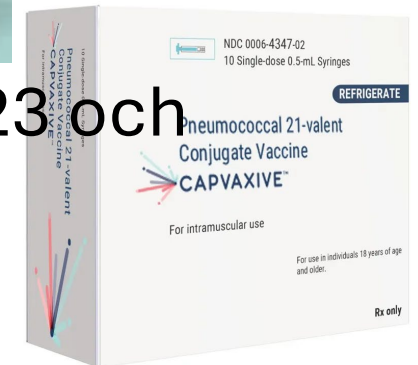
Prevenar20 och Capvaxive

20 respektive 21 stammar

Konjugerat polysackaridvaccin

Kliniska effektstudier saknas

Non-inferiority av antikroppsnivåer jämfört PCV13, PPV23 och PCV20

Serotyper i olika vaccin

Totalt ca 100 serotyper
av pneumokocker

Figur 1. Översikt av pneumokockserotyper i pneumokockvacciner som är godkända för vuxna i Sverige. Vit ruta betyder att serotypen inte ingår i vaccinet.

Serotyp \ Vaccin	1	3	4	5	6A	6B	7F	9V	14	18C	19A	19F	23F	22F	33F	8	10A	11A	12F	15B	2	9N	17F	20	15A	15C	16F	23A	23B	24F	31	35B
PCV13																																
PCV15																																
PCV20																																
PPV23																																
PCV21																																

Prevenar 20

Capvaxivex

PCV20 el PCV21?

Tabell 5. Andelen (%) fall av invasiv pneumokocksjukdom 2025 orsakade av serotyper i PCV20 och PCV21, per åldersgrupp.

Åldersgrupp	PCV20	PCV21
18–49	83	85
50–64	74	84
65–74	62	80
75 +	54	75

PCV20 och PCV21 anses båda ge gott skydd. I RÖL beslut om successiv övergång från PCV20 till PCV21 from 1 december 2026

Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.

ISSN 2002-1054, Artikelnummer 27122055HSLF
Utgivare: Chefsjurist Pär Ödman, Socialstyrelsen

HSLF-FS
2022:55

Utkom från trycket
den 20 oktober 2022

Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd
om vaccination i enlighet med det särskilda
vaccinationsprogrammet för personer som ingår i
riskgrupper;

beslutade den 7 oktober

Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.

ISSN 2002-1054, Artikelnummer 27126029HSLF
Utgivare: Chefsjurist Pär Ödman, Socialstyrelsen

HSLF-FS
2026:29

Utkom från trycket
den 29 juni 2026

Föreskrifter
om ändring i Folkhälsomyndighetens föreskrifter
och allmänna råd (HSLF-FS 2022:55) om
vaccination i enlighet med det särskilda
vaccinationsprogrammet för personer som ingår i
riskgrupper;

Folkhälsomyndigheten

Rekommendationer om pneumokockvaccination till riskgrupper

Publicerad: 25 januari 2019
Uppdaterad: 1 september 2026
Artikelnummer: 26190

Nationella vaccinationsprogrammet mot pneumokocker till riskgrupper

1. Medicinska riskgrupper från 2 års ålder
2. Personer året de fyller 65 år
Gäller personer födda från och med 1961
3. Personer under punkt 2 som ej fått vaccin ska erbjudas vaccin vid ett senare tillfälle

→Regionerna är skyldiga att erbjuda vaccination

→Vaccinet bekostas av statliga pengar

→Vaccination ska rapporteras i Nationella vaccinationsregistret

Folkhälsomyndigheten

Rekommendationer om pneumokockvaccination till riskgrupper

Publicerad: 25 januari 2019

Uppdaterad: 1 september 2026

Artikelnummer: 26190

Medicinska riskgrupper

- Vaccineras på specialistmottagning
- Hänvisas till vårdcentral eller vaccinationsnod
- Identifieras på boende
- Identifieras via hälsodeklARATION

Individuell bedömning

Riskgrupp	Exempel
Aspleni eller hypospleni	Splenektomerade personer, tillstånd som medför bristande mjältfunktion, inför planerad splenektomi.
Likvorläckage	Likvorläckage eller barriärskada till följd av kirurgi eller trauma mot skallen.
Nedsatt immunförsvar	Personer som har genomgått stamcells- eller benmärgstransplantation. Personer med hematologisk cancer, sicklecellanemi eller lungcancer. Vissa andra personer med gravt nedsatt immunförsvar på grund av sjukdom eller behandling som efter en individuell bedömning anses ha en hög risk för allvarlig pneumokocksjukdom.
Cochleaimplantat	Högst risk under närmaste veckorna efter operationen.
Cystisk fibros	–
Organtransplantation	–
Kronisk njursvikt	Nefrotiskt syndrom, kronisk njursjukdom stadium 4–5
Kronisk hjärtsjukdom	–
Kronisk lungsjukdom	Personer med KOL eller svår astma
Tillstånd som leder till nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft med sekretstagnation	Personer med vissa kroniska neurologiska sjukdomar, extrem obesitas eller Morbus Down.
Kronisk leversjukdom	–
Diabetes mellitus	–
Personer det år de fyller 65 år (a)	–

Rekommenderas vaccin men ingår inte i nationella särskilda vaccinationsprogrammet.

Tabell 2. Ytterligare grupper med ökad risk för allvarlig pneumokocksjukdom som rekommenderas vaccination.

Riskgrupp	Exempel	Risknivå
Personer som haft invasiv pneumokockinfektion	–	Ökad risk
Personer som är 65 år eller äldre (a)	–	Ökad risk
Personer med alkohol- eller narkotikaberoende	–	Ökad risk
Personer som röker	–	Ökad risk
Svetsare	Svetsare utsatta för toxisk rök i arbetet.	Ökad risk

Individuell bedömning

a) Gäller personer födda före 1961.

Även denna grupp erhåller pneumokockvaccin gratis. För individer över 65 år finns just nu finns avsatta medel fram till 2029 enl särskild överenskommelse. För övriga gäller regionalt beslut om avgiftsfrihet.

Ikappvaccinering pneumokocker 2026-2029

- Personer 65 år och äldre som ej omfattas av NSV
- Vaccin bekostas av statliga medel och fördelas till regionerna på årsbasis
- Regionerna åtar sig att informera målgruppen och rapportera till FHM

Regeringskansliet
Socialdepartementet

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Ikappvaccinering pneumokocker 2026–2029

**Överenskommelse mellan staten och Sveriges
Kommuner och Regioner**

Revaccination?

I nuläget saknas stöd för revaccination efter konjugatvaccin, men person som tidigare vaccinerats mot pneumokocker men inte fått konjugatvaccin med minst 20 serotyper rekommenderas:

- Tidigare vaccinerad med konjugatvaccin med färre än 20 serotyper: PCV7(**Prevenar**), PCV 10(**Synflorix**) PCV13 (**Prevenar13**) , PCV15 (**Vaxneuvance**)
 - Ge PCV 20/PCV21 tidigast 1 år efter föregående dos. Inte farligt att ge tätare om stark indikation
- Tidigare endast vaccinerad med PPV23 (**Pneumovax**)
 - Ge PCV20/PCV 21 tidigast ett år efter PPV23.
 - Inte heller farligt att ge tätare men risk för hyporespons och bör undvikas.

Var hittar jag aktuell information

- [Vaccinationsprogram för riskgrupper mot pneumokocker — Folkhälsomyndigheten](#)

Nationella vaccinationsregistret (NVR)

Skyldighet att rapportera Pneumokockvaccinationer som är givet inom ramen för det nationella särskilda vaccinationsprogrammet (NSV)

MittVaccin

- Från det år man fyller 65 år (födda 1961 eller senare) sker rapporteringen automatik
- För övriga en tvingande fråga om patienten tillhör medicinsk riskgrupp och ska rapporteras.

Riskgrupp

Ska vaccinationen mot pneumokocker rapporteras till Nationella vaccinationsregistret? [Läs mer här](#) ☐ Ja ☐ Nej

